

KEMENESVIDÉK

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

HOZÉRDEKŰ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

Megjelenik minden vasnap.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Egy évre 6 kor
Fel evre 4 kor

Huss Gyula
Bakonyi Imre

Beiratkozási díj...
D o m o l k i utca, Gombás ház

Kartelek.

Régi igazság (de azért mindig új marad), hogy a jómódúak, gazdagok tehetetlenek. A mijük van, a mi megadatott nekik azsal be nem érik, az keves, hanem egyre többet és többet kívánnak. Semmi se sok előttük és a több is. kevesbe nyugtatja meg őket. Érijük megtanyolni tudjuk, ha tömérdek pénzre, vagy vagyonnal megáldottak azér. Ohajának és ahitanak egyre többet, hogy e feleslegüket is mi kent vagyonuk egy hányadat a jötekonyság, a humanizmus oltarán áldoznak, em birtarsaikat, felebarataikat támogatják ha a tehetősebbek istápolják a lesújtottakat, a szerencsétlenekeket, ténykedéseiket, cselekedeteiket rugókat nem a rut egoizmus képezi unos-untalan hanem a nemes önzetlenség.

A kartelek dicsó lovagjai nem ösmernek altruizmust, hoi fogalom előttük a jötekonyság, irgalom és könyörület, nem tudnak és akarnak emberségesen érezni és gondolkodni, minden tettük, lépésük a legocsmányabb önérdék undorító mezét viseli, egy szent célt ösmernek, a saját zsebüket, a mi ezenkívül esik az nem érdeklőket, az idegen előttük.

Egy szép napon összeáll egy csomó vagyonos gyáros, vagy vállalkozó s hamatosan kartellt, ringet, trösztöt csinálnak, mely flatt értendő, hogy bizonyos kelendő cikkek, kapós portékának árát tetemesen fölszórólják, mert nekik ugy méltóztatik tetszeni, mert ők az urak, áruikra ráutalva vannak az emberek és mért ne kerésenek meg többet a szegény gazdagok, mert ne táplálhassak, hízal hassák erszenyeiket, mikor nincs aka dály.

Igy teremődnek nap-nap után a kedves kartellek, még pedig a legszükségesebb, legnehekelőzhetősebb árúcikkek, nevezetesen: élelmiszerek körül. És ezt egyes-egyedül a szegény, szűkes viszonyok között élő emberek szenvedik meg, az ő bőrdarab, szájukra megy az egész machináció, nekik kell némán és sótlannul tűrni a kartell-lovagok szeszélyeskedéseit, mert kénytelen kelletlen ráutalva vannak azokra, a cikkekre, melyek szükségesegek a háztartáshoz. Nem tehetnek ellen a basáskodás elle semmit. Az urak, a pénzés zsákok a markukba röhgönek, mert jól tudják, hogy portékái

kat bojkottálni nem lehet; akárminő drága art szabnak, megvásárolják a szegények is, mert muszáj.

A mi a legelszomorítóbb a dologban, hogy e kartelek idegen államokból, főleg Ausztria felől fujdogálnak hozzánk, a mi pénzünkre, a mi vérünkre, és mi karba tett kezek el tőrjük ezen önkényeskedéseke, tehetetlenek vagyunk ezen invazívival szemben, ide-oda hagyjuk magunkat ráncigálni, de nem vagyunk képesek sikeresen megküzdeni a legveszedelmesebb ellenségünkkel, a rajunk elős kódo kartelekkel.

Nem csoda, ha anyyi a szegény földhöz ragadt ember, es nem csoda, ha egyre hajveszelkednek, siránkoznak; ok nélkül nem teszük, mikor a legfőbb ok: az általános drágulás.

It volna az ideje, hogy az illetékes tényezők erőlyesen vennék kezükbe ezt az ügyet s módját ejtenék valahogy annak az udatlan szeszélyeskedésnek és önkénykedésnek, mely a gazdag gyárosok és vállalkozók kartellkötsei jatekából áll.

Ki- és vi-szavándorlás

csoportokban.

A bukovinai gazdasági egyletek figyelemreméltó határozatot hoztak. Bukovinából éventik tudvalevőleg tekintélyes számmal vándorolnak lakosai, kiknek nagy része künn marad Amerikában.

E bajnak elejét veendő, a gazdasági egyletek elhatározták, hogy — a tapasztalat szerint amugy meddőknék bizonyuló erőszakos intézkedések mellőzésevel — megengedik ugyan a kivándorolni szándékozóknak, hogy Amerikába utazhassanak, de nem egyenkint, hanem csoportokban.

Most szervezik ezeket a csoportokat és a szükséges tanácsokkal, sőt pénzzel is látják el őket. Amerikában barátságos módon ügyelnek a csoportokra, a tavasszal, a mikor Bukovinában megint megkezdődik a mezei munka, a kivándoroltak jelentékeny megtakarításokkal, ugyancsak csoportokban, visszatérnek hazájukba.

Az első csoport, mint az „Atlas“ jelenti, nemrég utnak indult — Argentína felé. Ezt az eszmét ugyanis csak az Argentínába vándorlásra vonatkozólag lehet megvalósítani, mert ott nyár van, a mi-

kor nálunk tél, a mezei munkások tehát kihasználhatják azt az időt (a telet), melyben otthon nem marad munkájuk és következésképpen keresetük sem. Erre, vonatkozólag főleg pedig azért jön Argentina első sorban a tekintetbe, mert ott tudvalevőleg igen magas béréket. Átlag 12—15 korona napszámot fizetnek, azonkívül még szabad ellátásban is részesítik a munkásokat, minek következtében a munkás jelentékeny összeget — átlag mintegy 1000 koronát — takaríthat magának.

Az a bukovinai gazdasági egyleteknek ez észerű kezdeményesését követni kellene minden országban, amelyből sokan vándorolnak ki és a különféle hatóságoknak is ügyet kellene vetniük arra, hogy — ha már a kivándorlást nem lehet megszorítani — a kivándorlók megfelelő védelme alatt oly tengerentúli országba menjenek, ahol a kereseti és egyéb viszonyok is jók.

Máról-holnapra.

— A karácsonyfa áruházában.

Van is arnyeka a karácsonyfának, ha tele rakjuk ragyogó, tündöklő, szíprókázó, csillgó cseccbecsekkel és resza ragyog egy menyörandót érő apróságoknak összeiből megannyi millió szemszugar es talan örömkönyöccsepp!

Es megis arnyeka van a legesebb, legnagyobb karácsonyfának; ebben az arnyekben, mint a kisertetek imbolygó, éthergomolyait, a csalódott magyar iparosokat látom. Ok, a szegények, kevesen élvezik a tündéri látományt, a ragyogó karácsonyfának ragzó sugarai legtöbbször szívében csak fájdalom, keserűséget okoz, mert csak megfedeltek azok, a kik szeretettel és hűtő áhitattal, a lelkiükben áldoztatték a karácsonyfát eszernyi ajándéktárggyal. Buzony szomorú a karácsony ünnepe az iparosnak. Karácsony napján ha kigyul a ragyogó gyertyafény, csak a magyar iparos a szomorú, elhagyott hamuputóke. Olyi maradó gyermek, a kinyitva pillant és ablakban ragyogó karácsonyfára. Lopva nézi, mennyi sok szepet, ragyogó hártyák csúcsa... Bécsből és egyéb idegen világból. Vajjon kiné jut majd eszébe jókor még a magyar iparos? Ki teszi ragyogóvá az ő karácsonyfáját azzal, hogy neki is juttat valamit abból a sok millióból, a mit karácsonyi ajándéknak kiadnak megazámlálatlanul?

A társadalom, a nagy bevőkösönég, minden

Csak a

minőség

révén lett világhírű a valódi

PALMA kauszuk-cipősarok

A higienikus Palma kauszuk a legbetűt minősége elsőrangú

C S A B N O K.

Tele van a leltem.

Tele van a leltem napsugárral, fénnel, Caengó musikával, kacagó reménnyel, Tele van a leltem szerelemmel, dallal, Vagyakosó hitel, épедő sóhajjal.

Szántatlan, vetetlen mag volt a szívem, Hullámzó hajóronca vihartórnó visen S most az ugar helyén rómsakeret éremek. Revbe szállt hajómon boldogság vert fészket.

Valaki rám nézett ragyogó szemével, Megfogta a karom erős kis kezével. Fölemelt magához, nem bánja a vétkem S fehér imádsággal imádkozik értem.

Rajongó leltemnek minden tarka vágya As ó szívét éri, az ó nevet áldja: A mi nagy szerelmük soksem érhet véget, Örök mint a halál s igras mint az élet.

Rézemet a végzet, hej, lövevényen mérte, Miért nincs azás életem: földoldomra érte: As is kevés lenne ily ragyogó árért, Rész a szerelme, nagy, nagy boldogságrét.

1912. december 17. Vasárnap.

Somogyentbenedeki török vásárberék.

Szigetvár bevétele után a török az egész Dunántúlt elaraszította. Somogyentbenedeken is egy aga főnöksége alatt tanyát ütöttek. Sátor hajlékokban laktak, melyek egész utcat képeztek. Most is meglátjuk még az a nagy kőr, mely az aga sátorát magába fogadta.

Innet jartak ki aztán a vidék fosztogatására és hazafőven, vasárt csaptak, vagyis összeharcolt dolgaitak egymással kicserélték. Így vásároltak s innen a terület neve mai napig is: vásárberék.

As aga volt a feltétlen vásárló. A mi neki megtetszett az összeharcolt dolgokból, azt álltvalóitól bármiert kicserélhette.

Volt a vásártanyától nem messze egy falu, abban a faluban többek közt egy család s annak a családnak volt egy feltűnően szép leánya. Ezt a szép magyar leányt akarták a portyázó törökök, különösen azok egyike hatalmába keríteni.

A dolog azonban nem ment valami nagyon könnyen. Apa és fivér erős karja és éles kardja őriste a szeretett és feltett kincset.

Tudta a török, hogy addig hatalmába nem ejtheti, míg apa és fivér karja és kardja mosogint tud. Tádta, hogy még asutan sem, mert a magyar assz inkább tört dőf szivébe, de elraboltani magát nem engedte.

Mit csinál tehát a furfangos török? Tűndök, gondoikodik, terves . . . eltűnik a sátoronyából . . . otthagya a törököket, társait . . . majd feltűnik egy idő múlva, mint deli szép magyar legény.

Magyar az alakja, magyar a szava, magyar leányért dobog a szive, ki sejtné ebben egy furfangos törököt?

Lassan balog az uton, de csak addig, míg észreveszi, hogy elhagyott társai az említett falu felé tartanak; ekkor aztán siet, fut, rohan egyenesen a szép magyar leány családjához.

Apa, fivér, leány látván a hozzájuk siető magyart, kézzelgel tárják ki előtte az ajtót.

Az érkező részint a gyorsaságtól kimerülve, részint hogy ily közéről latta vágyat metovábbját, néhány percig szólni sem tudott, csak aztán kilátoit fel tiszta magyar kiejtéssel és a legavvobb rokonszenv hangj:

— Az istenért, zárjátok be mindent, a toró

zet elrabolják. Kardom, szívem a tiétek, engedjétek meg, hogy hazám é gyöngyét én is védelmezhessem.

Olyan igras szívvel mondta ez szavakat, hogy apa és fivér egy percig sem kételkedve abban, kapták kardjukat és rohantak . . .

As aiaz a portyázó törökök a kapuhoz értek, azonban erős ellenállásra találtak, de végre is a tuloyomó erejükkel ók lettek a győztesek. Apa, fivér, asszolgák egymásután hősi halált haltak.

A törökök berohantak, hogy a magyar asszet most már akadálytalanul hatalmukba kerítsék. Nagy meglepetésükre azonban Ali bey lép elébük magyar ruhában és kijelenti nekik, hogy a magyar leány az övé, senki még csak hozzáérni se meresseljen és hogy ő maga fogja a tanyára velük vinni.

Mindes oly gyorsan történt, hogy mielőtt a szegény leány tisztába jöhetett volna a dologgal és kis tőrével megmenhette volna magát az elhurcolástól, már Ali bey lovára helyeztetett.

As otthon lévő Aga látja, a mint a törökök a portyázásból visszatérnek s látja a remekszép magyar asszetet is. Rohan a sátorába, egy értékes szept tárgyat hoz ki, hogy azt a szép leányért a beynek cserébe adja.

Ali beynek azonban ez egyszer semmi kedvs sines a cserébez. Semmi szándéka sines a szától megvalni.

Ekkor az Aga Ali heyt sátorába vonja és így szól hozzá:

— Valamit, a mit akarok, de a szép assz az enyém legyen, különben kimissz az éltök sorából.

Ali bey visszaszalad sátorába, egy kis tört ad át a magyar leánynak a következő szavakkal: „Szivem, életem a tied, ha vissza nem térnek, legyen ártatlanságot megmutatója ez a kis tőr. Aztán többet nem szólt, csak szemével, melyeken szeretettől hevülő szive egészen kerekedtől tákrözödött, bucsut int, aztán kivont kardjával Alá Agához, hogy vele párbajt vívjon élet-halálra.

A párbajban a szegény egyiknek sem kedvezett, mind a ketten holtan terültek el a csapások alatt.

E közben a védő nélkül maradt magyar asszet is megszabadította Ali bey ajándéka.

S most — a napomda szerint — Aga, a bey és a szép magyar leány ott alusszák mály a somogyentbenedeki vásárberökben.

Nyomdai munkákat izléses kivitelben szállít VÖRÖSMARTY könyvnyomda

Advertisement for Szőlőoltványokat (Grapevine cuttings) by Gaspari Frigyes. Includes an illustration of a man with a basket of cuttings and text describing the product and contact information.

A telefonreform megoldásához közeledik. A kereskedelmi miniszter illetékes ügyosztályában a telefonreformot megvalósító teljesen kész tervjavajavaslat várja, hogy a parlament elé terjesszék. A reform a telefonálás díját egyenesen leszállítja. Mindenekelőtt megasztéti az új rendszer azt az anomaliát, hogy az interurbán beszélgetések, akár kisebb, akár nagyobb távolságokra szólnak, mindig két koronába kerülnek. E helyett meghonosítja a zónarendszert a következők szerint;

Table with 2 columns: Distance (10 km-ig, 20, 50, 100, 200, 300, 600) and Rate (40, 60, 1, 2, 3, 4). The rate for 10 km is 40, for 20 km is 60, and for 50 km and above it is 1, 2, 3, and 4 respectively.

A szomazédes forgalomban minden beszélgetés díja 20 fillér lesz. Ettől a reformtól sokat várnak a szakkörök, mert azt hiszik, hogy a telefonnak ilyen módon való népszerűsítése által az államkassza jövedelme gyarapodni fog.

A halottném. Sok viccet csináltak már a falvak csizmas halottkémjeiről, melyeknek persze csak egyike-másika igras. As alábbi eset azonban megtörtént.

Egy atyáit haragosa lettött és nyomban meghalt.

A halottném a következőleg állította ki róla a halottvizsgálati bizonyítványt:

A halál oka: Farkos bo. Kiszívétel: Nem vett észre semmit, mert háromról költintötték fejbe.

Egy amerikaiában. Newyorkból táviratának: A városban es kényáksen hirtelen felmelegedett a levegő. A hőmérő Fahrenheit szerint 60 fok melegitt mutatott, a mire decemben még nem volt eset 1873 óta. A kertekben kivirágoztak a fák. Astonban is nyárias lett az idő es a partok kiszödlültek. As eddigi enyhe időjárásból következtetve, nálunk sines kilatás kemény télre.

A családirtó gazda és a kórházi ápolási főmérnök. Főmérnök esetből kifolyólag ítéletben mondogta ki a m. kir. közigazgatási bíróság, hogy a családirtó gazda a gazdasági cselléja balcsész biztonságából fölmerült kórházi ápolási költéségeket a kórháznak nemcsak 30 napra terjedőleg, hanem a család teljes felgyógyulásáig tartatik megfizetni. A kifizetett összeg megfizetését azonban — ha a balcsész nem az ő hibájából következett be és a gazdasági munkás-családsegélyszervezetnél szemben törvénysszabta költéselégelnek eleget tett — ettől a pénztartól követelhetik. As utóbbi jogviszonyból fölmerülő jogviták eldöntése a rendes bíróság hatáskörébe tartozik.

A felmentő áruhájas elnökléptés. A felmentő áruhájas az államvasutakon a Magyar Pénzügy. értesülése szerint, 1912. március 1-én fog életbelépni. As idevonatkozó hirdetmények e hó végén fognak közzétetni. Több mint bizonyos, hogy az áru hájasbást nyomom fogja követni a személyhájasbás és mely egyben a közelmúlt napokban volt tanácskozás a kereskedelmi miniszteriumban.

Balatonvidéki elektromosvíz Rt. (Szentod) cég alatt rövidesen megalkul a fürdőtelepek villamosáram-szükségletének ellátására. As új vállalat 1912. január 15-én kezd meg működését. A Vá Balkonszobor es ideig csatlakoztak; Balatonföldvár fürdő. Kőrdégy. Erdőd, Zamárdi, Sziget, Balatonalmádi, Balatonrác, Csepak, Tüny és Balatonalmádi. Ezek részére villamvilágítás és hajtóerő biztosítás van. Szársz, Falusszemes, Balatonlelle, Balatonbög, Már, Fonyód, Knyung, Balatonkenese kússégeikkel szintén helyik a tárgyalás szerződésnek kötésére. As üzem egyike lesz az ország leghatalmasabb villamos vállalatának. A mennyiben maga a fővezeték 120 kilométer lesz.

Advertisement for Megbízható szőlőoltvány (Reliable grapevine cuttings) by Schwarz Emil, budacsanyi szőlőbirtokos. Includes text about the quality and availability of the cuttings.

